

Plv. ambassadeur te Canberra (Hasselman) aan minister van Buitenlandse Zaken (Stikker), 11 aug. 1950

Verwijzend naar mijn telegram nr. 44 bericht ik U, dat ik heden door Watt werd ontboden, die mededeelde, dat Spender definitief besloten had U een bezoek te brengen. De meest geschikte data voor Spender waren 28 en 29 Augustus. Haydon is geïnstrueerd terzake contact met U op te nemen.

Het doel van het bezoek van Spender is

- A. Bespreking van de NG-kwestie en eventuele meer algemene gedachtenwisseling;
- B. 'It was about time an Australian foreign Minister showed his face in Holland', aldus Watt.

Watt zeide nog, dat de Australische Regering voor de gecompliceerde aspecten, die de NG-kwestie ongetwijfeld voor de Nederlandse Regering had, volledig begrip had. Aan de andere kant zouden wij begrijpen, dat Australië, gezien de ervaringen in vorige oorlog, bijzondere interesse had voor de status van alle eilanden, die 'within bombing distance of Australia' waren. Dit sloeg in de eerste plaats op NG, doch b.v. ook op Nieuw-Caledonië en Portugees Timor. Spender overwoog in verband met Timor ook een bezoek te brengen aan Lissabon. Australië was enigszins verontrust over een mogelijk Indonesisch streven om uiteindelijk de gehele Indonesische archipel onder haar bewind te brengen.

Mede in dit verband sprekende over berichten in de pers betreffende een beweerde Indonesische infiltratie in NG (vide mijn brief nr. 359) deelde Watt mede, dat hij van het department of external territories nog inlichtingen afwachtte, doch dat hij thans reeds kon zeggen, dat de berichten in de pers zwaar overdreven waren. Aan de andere kant was hij enigszins bezorgd over de mogelijkheid van een dergelijke penetratie; Indonesische penetratie in Nederlands-NG kon gemakkelijk betekenen penetratie in Australisch NG, daar de grens tussen beide gebieden immers niets anders dan een lijn op de landkaart was, dat wil zeggen een practisch fictief begrip. Vertrouwelijk zeide Watt dat de Indonesische Ambassadeur hem over deze aangelegenheid had bezocht. Bij gebrek aan informatie had Watt ook hem weinig kunnen zeggen. Utoyo was blijkbaar over bedoeld bericht enigszins verontrust.

In verband met het komend bezoek van Spender meen ik U mijn volgende indruk te moeten melden. Het wil mij voorkomen, dat Spender in de afgelopen maanden ietwat gematigder en minder wild is dan bij de aanvang van zijn ministerschap. De druk van Engelsen en Amerikanen, alsmede de kalmerende invloed van Watt is hieraan vermoedelijk niet vreemd, en er zal waarschijnlijk beter met hem te praten zijn dan voorheen. Het is echter mijn stellige overtuiging, dat Australië onze bedoelingen ten aanzien van NG niet of niet geheel vertrouwt en bevreesd is, dat NG uiteindelijk toch door ons aan Indonesië zal worden afgestaan, hetzij voor voordelen in Indonesië, hetzij onder druk van derden of om welke andere reden dan ook. Zolang dit wantrouwen bij Spender blijft bestaan zullen ook wij Australië nooit geheel kunnen vertrouwen. Naar mijn mening zou dit wantrouwen van Australië voor een groot deel kunnen worden weggenomen, indien U persoonlijk nadrukkelijk aan Spender verklaarde, dat het besluit van de Nederlandse Regering om de soevereiniteit over NG te behouden niet voor wijziging vatbaar is.

Voorts is mij uit het gesprek met Watt van heden gebleken, dat een eventuele behandeling van de NG-kwestie in de Veiligheidsraad niet te ernstig door hem werd opgevat. Wellicht is het nuttig dat onze inzichten terzake nog eens aan Spender worden duidelijk gemaakt.